

डेन्टल साइन्स हाइजेनिष्ट एसोसियसन नेपाल

Dental Science Hygienist Association of Nepal

Tokha-9, Gongabu, Kathmandu, Email: dshannepal@gmail.com

Ref. No.

व्यवसायी परिषद ऐनले क्लिनिकमा अनिवार्य गरेता पनि निर्देशिकामा उल्लेख नभएको हुँदा क्लिनिकको मापदण्ड परिवर्तन गर्नुपर्ने कार्य गर्ने वातावरणको लागि माननीय ज्यू समक्ष अनुरोध छ ।

नेपालका ग्रामीण तथा दुर्गम क्षेत्रमा सीमित स्रोत-साधनका बावजूद दन्त स्वास्थ्य सेवा निरन्तर रूपमा सञ्चालन हुँदै आएको छ। विशेषगरी सरकारी र निजी क्षेत्रमा डेन्टल विशेषज्ञ चिकित्सकको सहज पहुँच नभएका स्थानहरूमा नेपाल स्वास्थ्य व्यवसायी परिषदमा दर्तावाल परिषदले जारी गरेको कोड अफ ईथिक्सको आधारमा डेन्टल साइन्सको ऐनको दफा ९ र १६ अनुसार ईजाजत प्राप्त कानुनी कोड अफ ईथिक्सको आधारमा सेवारत दन्त जनशक्तिहरूलाई काममा अवरोध गर्नु र मुद्दामा संलग्न पदाधिकारि नै सम्मानित अदालतले समेत फैसला गरेका विषयको विरुद्ध कार्यस्थलमा काम गर्ने पाउनुहुन्न भनि (कोड अफ ईथिक्स को विरुद्ध) अभिव्यक्ति दिनु र अनुमति विना भिडियो खिच्ने, हप्काउने, धम्काउने र विरामको अगाडि अपमान गर्ने कार्यहरूप्रति गम्भीर ध्यानाकर्षण भएको छ। यसले हजारौं नागरिकलाई दुर्गम ठाउँहरूमा सहज मुख स्वास्थ्य उपचारको पहुँच दिलाउन महत्वपूर्ण भूमिका खेलेका डेन्टल असिस्टेन्ट, डेन्टल हाइजेनिष्ट र डेन्टल साइन्स डेन्टल हाइजेनिष्टको योगदानको अवमूल्यन गरेको छ ।

यसै क्रममा गरिएको अनुगमन, सञ्चार माध्यममार्फत आएको प्रस्तुति तथा डेन्टल हाइजेनिष्टलाई प्रत्यक्ष लक्षित गर्दै "अधिकार छैन", "सेवा दिन मिल्दैन" जस्ता अभिव्यक्तिहरू सार्वजनिक हुँदा दन्त स्वास्थ्य क्षेत्र प्रति आम नागरिकमा नकारात्मक धारणा सिर्जना भएको महसूस गरेका छौं।

हामी गुणस्तरीय सेवा, कानुनी प्रक्रिया तथा नियमनको सम्मान गर्दछौं। तर अनुगमनको शैली सुधारमुखी, समन्वयात्मक र सेवामैत्री हुनुपर्नेमा सार्वजनिक रूपमा संस्थाको प्रतिष्ठामाथि असर पर्ने गरी प्रचार हुनु दुःखद विषय हो। ग्रामीण क्षेत्रमा धेरै क्लिनिकहरूले आफ्नो क्षमता अनुसार पार्ट-टाइम चिकित्सक राखेर सेवा सञ्चालन गरिरहेका छन् भने कतिपय स्थानमा डेन्टल हाइजेनिष्ट कै माध्यमबाट नागरिकले आधारभूत सेवा पाइरहेका छन्। यस्तो अवस्थामा दन्त स्वास्थ्य क्षेत्रमा कार्यरत जनशक्तिलाई हतोत्साहित गर्ने, जनतामा अनावश्यक डर र भ्रम फैलाउने तथा सेवा प्रवाहमै असर पुग्ने खालका गतिविधि हुनु उपयुक्त देखिँदैन ।

डेन्टल साइन्स हाइजेनिष्ट, डेन्टल हाइजेनिष्ट, डेन्टल असिस्टेन्ट तथा प्राविधिक जनशक्तिले स्थानीय नागरिकलाई आधारभूत दन्त उपचार सेवा प्रदान गर्दै आएका छन्। नेपाल स्वास्थ्य व्यवसायी परिषद ऐन २०५३ अनुसार इजाजत प्राप्त व्यक्ति कानून त बिरामीको उपचारमा संलग्न हुन परिषद ऐनले व्यवस्था गरेको छ। नेपाल सरकारले हालसम्म पनि डेन्टल तालिम प्राप्त व्यक्तिहरूबाट सेवा दिइरहेको अवस्थामा दाँत मुख सम्बन्धित विषयमा अध्ययन गरी परिषदमा दर्तावाल जनशक्तिको नाममा मात्रै कम्पनी रजिस्ट्रारको कार्यलय घरेलु उद्योग लगायत सबैमा डेन्टलको लाईसेन्स प्राप्त जनशक्तिलाई मात्र डेन्टल क्लिनिक कम्पनी स्थापनाको व्यवस्था गरीनुपर्ने, मुख स्वास्थ्य क्षेत्रमा जनचेतनाको अभाव शहर देखि ग्रामीण क्षेत्रमासम्म जनचेतनामुलक मुख स्वास्थ्य कार्यक्रम सञ्चालन गरीनुपर्ने, डेन्टलमा प्रयोग हुने डेन्टल ल्याब, डेन्टल मेटेरीएल, मज्जन र मुख सम्बन्धी कार्यमा प्रयोग हुने सामाग्रीहरूको गुणस्तर मापन ईकाई बनाउनुपर्ने, डेन्टलको प्रमाणपत्र तयको योग्यता र तह नभिलेकोले

डेन्टल साइन्स हाइजेनिष्ट एसोसियसन नेपाल

Dental Science Hygienist Association of Nepal

Tokha-9, Gongabu, Kathmandu, Email: dshannepal@gmail.com

Ref. No.

प्रमाणपत्र तह गरीनुपर्ने, डेन्टलको छैटौं र सातौं जनशक्तिहरूको पदनाम कायम गरी आवश्यक कारवाही सहित निम्न उल्लेखित विषयहरूको कार्यान्वयनको लागि माननीय मन्त्रीज्यू समक्ष अनुरोध गर्दछौं।

- १) नेपाल स्वास्थ्य व्यवसायी परिषदमा एसोसिएसनको प्रतिनिधित्व नहुनु ।
- २) नेपाल सरकारमा दरबन्दी कम हुनु, भएको दरबन्दीमा समेत योग्यता र तह नमिलेको, पदनाम तय नभएको।
- ३) सेवामा तलव र सरकारी सरह सेवा सुविधा नभएको।
- ४) भौगोलिक कारण देशका सवै ठाउँमा दक्ष जनशक्ति पठाउन कठिनाई। भएको र दर्तावाल जनशक्तिलाई सेवा दिन कठिनाई भएकोले डेन्टल क्लिनिकहरूको वर्गीकरण गरी परिषदले जारी गरेको कोड अफ ईथिक्स अनुसार काम गर्ने व्यवस्था गरीनुपर्ने।
- ५) उपचार शुल्कमा एकरूपता नभएको।
- ६) डेन्टलमा प्रयोग हुने औषधिजन्य मञ्जन र मञ्जनहरूको गुणस्तर को मापन हुन नसक्नु।
- ७) मुख स्वास्थ्यमा जनचेतनाको अभाव।
- ८) मुख स्वास्थ्य निति र रणनिति सामयानुकूल नभएको।
- ९) मन्त्रालय र विभागमा प्रभावकारी मुख स्वास्थ्य महाशाखा /उपशाखा/ ईकाइ नभएको।
- १०) मन्त्रालय र विभागहरूमा मुख स्वास्थ्यमा प्रयोग हुने सामाग्रीहरू,मेटेरियल /उपचारमा प्रयोग हुने औषधिजन्य सामाग्रीहरूको गुणस्तर मापन र त्यससम्बन्धि निति नहुनु नबन्नु।
- ११) डेन्टल ल्यावमा गुणस्तरीय दक्ष जनशक्ति नभएको, डेन्टल ल्यावले प्रदान गर्ने मेटेरियल, सामान र कार्यस्थल सम्बन्धी मापदण्ड तयार नभएको।
- १२) दन्त स्वास्थ्य क्षेत्रमा बजेटको कमी हुनु।
- १३) ग्रामिण इलाकामा सेवा उपलब्ध नहुनु।
- १४) दक्ष जनशक्तिहरूलाई सेवा दिन कानुनी जटिलता।
- १५) बीमामा दन्त उपचार का महत्वपूर्ण सेवाहरू समेट्न नसक्नु।
- १६) अनुसन्धान तथा तथ्याङ्कहरू बटुल्न सहज पहुँच र सहि बजेटको प्रयोजन नहुनु।
- १७) नियमन र गुणस्तर नियन्त्रणमा प्रभावकारी संयन्त्र र समन्वयको अभाव।
- १८) मुख स्वास्थ्य मा खराबी गराउने जोखिम युक्त बानीहरूलाई नियन्त्रणमा अभाव।
- १९) पुरातनवादी, रूढिवादी कृयाकलापको नियन्त्रण गर्न नसक्नु।
- २०) कुनै परिषद काउन्सिलमा दर्ता वाहेकको व्यक्तिहरू खुलेआम दन्त उपचारमा संलग्न हुनु त्यसको नियन्त्रणमा कार्य नहुनु ।
- २१) परिषद / काउन्सिलमा मात्र दर्तावाल जनशक्तिको नाममा मात्र डेन्टल क्लिनिक दर्ता हुने व्यवस्था नगरिनु।

डेन्टल साइन्स हाइजेनिष्ट एसोसियसन नेपाल

Dental Science Hygienist Association of Nepal

Tokha-9, Gongabu, Kathmandu, Email: dshannepal@gmail.com

Ref. No.

- २२) दाँत मुख र अनुहारसम्बन्धी उपचार गर्ने रिफरल १००/२०० डेन्टल चेयरको डेन्टल अस्पताल संघ र प्रदेश रिफरल डेन्टल अस्पताल नहुनु।
- २३) स्वास्थ्य सेवा नियमावलीमा डेन्टलको तह विगिएकोले सो को करेक्सन नहुनु।
- २४) पर्याप्त तालिमहरु नहुनु।
- २५) डेन्टलमा छैटौं र सातौं को पदनाम नहुनु।
- २६) सरकारी र निजीमा कार्यरतको जोखिम भत्ता, रेडियसन भत्ताको व्यवस्था नहुनु।
- २७) बजारमा हुने गलत विज्ञापन लाई नियन्त्रण गर्न नसक्नु।
- २८) सामुदायिक र विधालय दन्त स्वास्थ्य कार्यक्रम नहुनु।
- २९) सरकारले मुख स्वास्थ्य सम्बन्धी राष्ट्रिय मिडियाहरुमा जनचेतनामुलक सन्देश जस्तै नियमित दाँत माझीं मुखको सरसफाइ र रोगहरुको वारेमा प्रवाह गर्न नसक्नु।
- ३०) नेपालमा नियमित प्रयोगमा आउने टुथपेस्ट ब्रसहरुलाई सामाजिक दायित्व वहन गराउन नसक्नु।
- ३१) चुरोट सुती गुट्टुखा पान पराग लगायत का वस्तुहरुमा करको दायरा वढाउन नसक्नु सो प्राप्त रकम मुख स्वास्थ्यमा प्रयोग गर्न नसक्नु।
- ३२) चकलेट लगायतका वस्तुहरुमा दाँतमा किराले खाए लगायतका चित्र अंकित गराउन नसक्नु र यी वस्तुहरुमा करको दायरा नवढाईनु।
- ३३) कोल्डड्रीइसहरुमा करको दायरा र मुख स्वास्थ्य सम्बन्धी चित्र राख्न नसक्नु र करको दायरा बढाउन नसक्नु।
- ३४) मुखको क्यान्सर लगायत जटिल रोगरुको वारेमा जनचेतना फैलाउन नसक्नु ।
- ३५) वाईकको पछाडि वस्ने यात्रुलाई अनिवार्य फुल हेल्मेटको व्यवस्था गराउन नसक्नु र मुख अनुहारको चोटपटक वढनु।

माईकल देवकोटा
अध्यक्ष